

EEN GESCHIEDENIS VAN TROUW

De snaren van de harp waren uitgetrild. Horant zweeg. De woorden die hij had gezongen, de akkoorden die hij had aangeslagen, waren weggestorven in het kleine vertrek. Ze waren verstoven in de walm van fakkels, verstild in de rook van het vuur. Er was niets meer van over. Horant keek naar Gudrun. Zij scheen het laatste akkoord nog te horen. De bloes op haar wangen, de schittering in haar ogen getuigden van haar stille opwinding. Ze wilde nog niet spreken. Horants stem had het kleine vertrek omgetoverd in een tuin van muziek – een park van dromen en gedachten, waarin al het onmogelijke mogelijk scheen. ‘Dat was een heel mooi lied,’ zei ze ten slotte fluisterend. Ze keek Horant aan en glimlachte.

‘Ik zong, maar jij gaf mijn woorden glans en kracht,’ zei Horant. Hij zette zijn harp voorzichtig weg.

Horant was een roemrijke zanger. Aan het hof van koning Hettel en koningin Hilde, door het ganse rijk der Hegelingen tot aan Jutland toe, werd hij hoog in ere gehouden.

Zodra hij optrad in de grote hal van de burcht, verzonk de koning in diep gepeins, meegesleept door de hartstochtelijke woorden van de liederen. Koningin Hilde en Wate van Stürmen, de machtige leenman, raakten geheel in Horants ban wanneer hij zong over liefde en moed. Dit gold ook voor Moring, heer der Friezen en Irold van Jutland en zelfs voor Frute, de wijze, geslepen raadgever van de vorst.

Maar Gudrun alleen liet zich meevoeren op de klanken van een lied. Ieder akkoord trilde door haar hart. Ze had deel aan de liefde, trouw en moed, waarover Horant zong.

‘Het hele leven zou een lied moeten zijn,’ zei zij. ‘Verdrietig of

blij, wanhopig of gelukkig, maar toch een lied. ‘Is jouw leven dat dan niet?’

Gudrun schudde verdrietig haar hoofd. ‘Mijn vader...’ Ze slikte de rest van haar woorden in.

Maar Horant was een goed verstaander. Hij had maar een half woord nodig. ‘Jouw vader zoekt als een goed vader het beste voor zijn kind!’ ‘Horant, wát is het beste?’ Gudrun was opgestaan. Ze liep op Horant toe. ‘Hoeveel koningszonen zijn naar dit hof gekomen om te dingen naar mijn hand?’ Een ogenblik keek ze Horant vertwijfeld aan.

‘Sommigen waren rijk en machtig, maar mijn vader achtte hen niet goed genoeg. Sommigen waren moedig en trouw. Maar hun moed en kracht waren mijn vader niet voldoende. Vandaag is opnieuw een gezantschap naar huis gestuurd! Waarom mag ik de hand niet grijpen die mijn hart begeert?’

‘Je bent het licht in zijn leven, de vervulling van zijn geluk!’ zei Horant. Koning Hettel kon geen afstand van zijn dochter doen. Voor Gudrun, zijn oogappel, was het beste nog niet goed genoeg. Horant zag haar vertwijfeling. ‘Je moet geduld hebben; je bent nog jong!’

‘Reeds twee jaar ben ik mijn huwbare leeftijd gepasseerd,’ zei Gudrun. ‘Moet ik wachten tot mijn leven voorbij is? Wie durven nu nog komen? Worden niet allen afgeschrikt door de macht van mijn vader en de sterkte van zijn strijdmacht? Hoevelen zijn reeds beledigd door de hooghartige antwoorden die mijn vader hun heeft gegeven! Zij hadden vrienden kunnen zijn, maar zijn vijanden geworden. En wie, beste Horant, vergeet de smaad die hem is aangedaan? Siegfried van Moorland zint op wraak. En ik huiver bij de gedachte dat om mij bloed wordt vergoten!’ Horant dacht na over een bemoedigend antwoord.

Op de binnenplaats weerklonk klaroengeschal. Gudrun liep naar het venster.

Horant volgde haar.

‘Horant!’ zei Gudrun en ze greep zijn arm. Vergeten waren de ko-

ningszonen die vergeefs voor haar waren gekomen. Vergeten was de angst voor hun wraak. Op de binnenplaats steeg een edelman van zijn paard. Hij was blond. Lachend riep hij iets tot zijn gevolg. Hij steeg van zijn paard: groot en sterk, zelfverzekerd en eenvoudig. ‘Horant, wie is hij?’ vroeg Gudrun. Horant voelde de greep van haar hand verstevigen.

‘Het is Herwig, de jonge koning van Seeland,’ zei hij. ‘Komt hij gereden voor mij?’

Hoop en verwachting klonken in Gudruns stem. Met een blos van opwindning keek ze naar de jonge vorst op de binnenplaats.

Dienaren namen de paarden over. Wate van Stürmen trad de gasten tegemoet. Hij stak zijn hand uit om de vorst van Seeland welkom te heten, doch juist op dat moment keek Herwig op. Hij zag Gudrun voor het venster staan. Even knipperde hij met z’n ogen – alsof hij niet kon geloven wat hij zag.

Gudrun keek terug.

Hun blikken ontmoetten elkaar. Toen verbrak Horants waarschuwend stem de betovering. ‘Gudrun, bedenk dat je vader nog geen halfjaar geleden Herwigs afgezanten heeft teruggestuurd!’

‘Nu is hij zelf gekomen,’ zei Gudrun, alsof dat al het andere teniet deed.

‘Koning Hettel heeft hem jou niet waardig gekeurd,’ zei Horant met klem. Hij wilde haar een nieuwe teleurstelling besparen. Maar Gudrun hoorde het niet. Ze keek naar de blonde man op de binnenplaats, die Wate afwezig de hand drukte, hem toen volgde. Hij struikelde bij de trap, die toegang gaf tot de burcht – omdat hij tot het laatste moment naar boven keek.

‘Ik wil bij de ontvangst aanwezig zijn,’ sprak Gudrun gejaagd. Ze trok Horant weg van het venster en liep toen naar de deur.

Horant schudde zijn oude, wijze hoofd en volgde haar...

‘Spreek morgen met mijn vader,’ zei Gudrun tegen Herwig. Ze keek om zich heen, of niemand hen zag.

Sinds Herwigs komst waren twee weken voorbijgegaan. Gastvrij

en vriendelijk was hij aan het Deense hof ontvangen. Overeenkomstig het gastrecht had niemand hem naar het doel van zijn komst gevraagd. Thans moest hij dit kenbaar maken. Hij stond met Gudrun in een donkere zijgang van de burcht. Een fakkel wierp een flakkerend licht op de vochtige muren.

‘Ik hou van je!’ fluisterde Herwig. Hij had dit al zo vaak gezegd. Als hij met Gudrun samen was in de heimelijk gestolen ogenblikken, kwamen die woorden als vanzelf over zijn lippen. Het was spontaan gegaan: een blik over en weer; een haastig gefluisterd woord in de grote hal; een steelse handdruk; de eerste terloopse afspraak.

‘Velen zijn voor mij gekomen. Op jou heb ik gewacht!’ fluisterde Gudrun. Haar vingers gleden door de blonde haren, betastten zijn wang en wenkbrauw – blijde verwondering maakte zich van haar meester, omdat Herwig er was.

‘Morgen moet ik ons geheim prijsgeven. Wat zal het antwoord van je vader zijn?’ Herwig nam haar in zijn armen. ‘Ons geheim is geen geheim meer,’ lachte Gudrun. ‘Horant weet het en hij zal ons tot voorspraak zijn!’

Er klonken voetstappen in de gang. Ze stoven uit elkaar. Een die naar naderde, boog en ging voorbij. De voetstappen verstierven.

‘Als morgen mijn vader je mijn hand weigert,’ zei Gudrun opeens bezorgd, ‘dan moet je vertrekken!’

Herwig knikte. ‘Maar ik keer terug, mijn lief. Als het moet met mijn leger. Dan zal ik strijden voor jou!’

‘Je hebt reeds mijn hart!’ zei Gudrun zacht.

‘Ik wil ook je hand en de toestemming van je vader!’

Ze kusten elkaar nog éénmaal. Toen liepen ze snel terug naar de grote hal. Heimelijk slopen zij na elkaar de zij-ingang door en mengden zich onder de edelen van het hof en de gasten...

Nog één keer kreeg Herwig kans Gudrun iets toe te fluisteren. ‘Wat morgen ook de uitslag zal zijn, ik zal voor je komen...!’

‘Neen...!’ In zijn volle lengte verhief koning Hettel zich en keek van de troonzetelverhoging op Herwig van Seeland neer. ‘Niet

voor uw woord van trouw, noch voor uw bondgenootschap en evenmin voor alle schatten die uw rijk kan voortbrengen, sta ik Gudrun aan u af!

‘Heer koning,’ riep Herwig wanhopig uit. ‘Ik heb uw dochter lief. Schenk haar mij ter wille van die liefde!’

Verbaasd gemompel steeg op. De edelen van het hof, de raadslieden en aanvoeders keken Herwig verwonderd aan. Meende hij met zijn liefde te verkrijgen wat machtige koninkrijken niet vermochten? Gudrun greep haar broer Ortwin bij de arm.

‘Ortwin, wees mijn voorspraak!’ fluisterde ze zacht, maar dringend. Horant was intussen opgestaan. Hij was de meest vertrouwde vriend van haar vader. Zouden zijn woorden het trotse vaderhart kunnen vermurwen?

‘Koning Hettel,’ zei Horant met zijn welluidende stem. ‘Ik spreek voor uw kind. Vergeet niet dat de sterkte van een leger of de omvang van een koninkrijk geen waarborg zijn voor het geluk van uw kind!’ ‘Het is genoeg, trouwe Horant,’ sprak de koning. Toen keek hij de jonge vorst van Seeland recht in de ogen. Herwig beviel hem, maar Gudrun... Zelfs de besten waren voor haar niet goed genoeg.

‘Hettel,’ fluisterde koningin Hilde. Even keek hij haar aan. Lang, lang geleden had Horant de schone Hilde van Ierland met zijn liederen naar dit hof gelokt. Hij en Wate hadden haar geschaakt. Met het zwaard in de vuist had Hettel voor zijn bruid gestreden. Nu boden ze hem koninkrijken voor zijn dochter. En moest hij dan zijn dochter zo wegschenken...?

Hilde deed nu een beroep op hem. Was zij dan zijn strijd, zijn inzet voor haar, vergeten?

‘Maak u gereed voor uw vertrek, koning Herwig. Wij kunnen uw verzoek niet inwilligen!’

Herwig wierp een snelle blik op Gudrun. Hij zag haar tranen, haar blik van verlatenheid.

‘Thans zal ik vertrekken, koning Hettel, maar eens zal ik u bewijzen, dat ik Gudrun waardig ben!’

Hij wendde zich om en verliet met zijn edelen de grote hal. Ortwin maakte aanstalten naar voren te springen, doch koningin Hilde hield haar zoon terug. Toen wilde zij zich tot Gudrun wenden. Doch Gudrun was de grote hal ontvlucht.

Uit haar venster keek ze neer op de binnenplaats van de burcht, waar Herwig en de zijnen zich gereedmaakten voor de terugreis naar Seeland. De paarden werden gezadeld voorgeleid. Herwig steeg op. Zonder om te kijken reed hij de slotpoort door. Gudrun keek hem na; haar hart kromp ineen.

Ze had Herwig haar liefde bekend, hem haar trouw geschonken, hem haar hart in zoete liefde overgegeven. Hoe kon zij verder leven zonder hem...?

PRINS HARTMOET

Clodowech, koning van het land der Normandiërs, zette zich langzaam en plechtstatig neer op zijn zetel. Gerlind, zijn vrouw, keek hem met geprikkeld ongeduld aan. Ook Hartmoet, hun zoon, was vol gespannen aandacht. De komende ogenblikken zouden immers over zijn toekomst beslissen?

Clodowech wenkte een dienaar. ‘Laat het gezantschap binnenkomen!’ zei hij met luide stem. De hoge deur werd geopend. Aan het hoofd van enkele edelen schreed Chilperik het vertrek binnen. In opdracht van koningin Gerlind en prins Hartmoet had hij de lange, gevaarvolle tocht naar het Deense hof ondernomen om daar voor zijn meester te dingen naar Gudruns hand. Kostbare geschenken had hij meegenomen om de Hegelingen gunstig te stemmen. Het had weinig gebaat. Hij boog voor zijn vorst, voor Gerlind, voor prins Hartmoet.

Zijn gezicht verried geen enkele aandoening. Zwijgend stond hij voor de troon. ‘En...?’ Hartmoet kon zijn ongeduld niet langer bedwingen. ‘Wat voor tijding brengt u, Chilperik?’

Chilperik wierp een snelle blik op de koning. Clodowech knikte dat hij vrijuit kon spreken.

‘Heer koning,’ sprak Chilperik, ‘wij zijn in de trotse burcht van koning Hettel gastvrij ontvangen. Wij hebben daar met grote welsprekendheid betuigd, dat prins Hartmoet vurige liefde voor Gudrun heeft opgevat. Als bewijs voor die liefde hebben wij de kostbare geschenken overhandigd!’

‘Wat was hun antwoord?’ Gerlind snauwde hem haar vraag toe. Chilperik mocht dan welsprekend zijn, haar was hij te lang van stof!

‘Wij brengen u een krenkende boodschap,’ zei Chilperik. ‘Koning

Hettel deelde ons mede, dat u nimmer aanspraak zult kunnen maken op zijn dochter Gudrun!’

‘Hoe luidden zijn woorden?’ vroeg Gerlind. Haar stem klonk koud en hard. Even aarzelde Chilperik. Hij kende de snel opvlammende drift van zijn vorstin. Maar hij moest het haar vertellen.

‘Hooghartig gaf hij ons te kennen dat Gudrun nimmer een barbaar zou huwen!’

‘Een barbaar...!’ Gerlind stoof op. ‘Hebt u niet gezegd dat Normandië een machtig koninkrijk is? Getuigden de geschenken niet van onze rijkdom en macht?’

Chilperik hief zich in volle lengte op. Meende Gerlind dat hij zich niet naar behoren van zijn taak had gekweten?

‘Vrijwel iedere maand komen gezantschappen naar het hof der Hegelingen om Gudrun voor een vorst te winnen,’ zei hij met nadruk. ‘Koninkrijken zijn koning Hettel aangeboden, indien hij de hand van zijn dochter wilde wegschenken. Siegfried van Moorland, de koning van de moeraslanden in het Noorden, is door Hettel als een kwajongen weggezonden. Men zegt dat Siegfried thans zint op wraak!’

Hartmoet boog zich naar voren. Hij had geen belangstelling voor Siegfried van Moorland, noch voor andere vorsten die dongen naar Gudruns hand. Want hij verlangde Gudrun te bezitten.

‘Chilperik,’ zei hij zacht. ‘Heb je Gudrun gezien?’

‘Ik heb haar gezien,’ zei Chilperik met een verontschuldigende glimlach. Voor Hartmoet speet het hem, dat zijn missie niet met gunstige uitslag was bekroond. ‘Is zij waarlijk zo lieflijk, beminlijk en schoon als de zangers beweren?’

Chilperik knikte. Hoe moest hij Gudrun beschrijven?

‘Geen lied kan haar lieflijkheid, haar schoonheid, haar beminlijkheid beschrijven. In het rijk der Hegelingen wordt zij op handen gedragen.’ Chilperik schudde zijn hoofd. ‘Zij laat zich niet beschrijven, heer!’

Hartmoet was opgestaan. Zijn ogen schitterden, alsof diep in zijn binnenste een vuur was ontbrand.

‘Gudrun zál de mijne worden,’ riep hij uit. ‘Zelf zal ik rijden naar Hettels burcht en de prinses voor mij winnen!’

Gerlind knikte instemmend. Het verbitterde haar dat Hettel Hartmoet als schoonzoon had versmaad. Hartmoet was haar oogappel. Hij was de enige voor wie zij iets dat op liefde leek, kon voelen.

‘Ik zie geen heil in een tocht naar het trotse hof der Hegelingen,’ sprak Clodowech bedachtzaam. Hij negeerde de vinnige blik van zijn vrouw. ‘Wat dacht je daarmee te winnen, mijn zoon?’

‘Gudrun!’ zei Hartmoet.

Clodowech wierp een korte blik op zijn vrouw, die hem nu boosaardig aankeek. ‘Nimmer is een vrouw een koninkrijk waard,’ zei hij veelbetekenend. ‘Tracht liever een koninkrijk te winnen door een huwelijk met een vrouw. Normandië zou er beter mee zijn gediend, indien je de dochter van Bretagne tot een huwelijk dwong. Voor dit doel zal ik gaarne mijn legers en vloot aan je afstaan. Maar Gudrun...’

Clodowech schudde zijn hoofd.

Nu sprong Gerlind verontwaardigd op. Ze had in zijn woorden hatelijke bedoelingen gevoeld en keek haar man vernietigend aan. ‘Hartmoet is anders dan jij!’ riep ze uit. ‘Ga, mijn zoon, toon Hettel dat onze trots de zijne overtreft!’

‘Niet gedreven door trots, doch door het verlangen naar de schone Gudrun zal ik mij op reis begeven,’ antwoordde Hartmoet.

Koning Clodowech zuchtte diep. Hij begreep dat hij zijn zoon niet van dit voornemen zou kunnen afbrengen. Vermoeid hief hij zijn hand op, ten teken dat het onderhoud was beëindigd.

Beschermd door het gastrecht had Hartmoet zijn opwachting aan koning Hettels hof gemaakt. Op Chilperiks advies had hij met geen woord van zijn plannen gerept. Hettel en Hilde hadden hem dan ook met grote voorkomendheid ontvangen en hem vriendschappelijk bejegend.

Ondertussen trachtte Hartmoet tijdens zijn verblijf het hart van

de lieflijke Gudrun voor zich te winnen. Chilperik had geen woord te veel gezegd: ze was liefalliger, beminnelijker en mooier dan Hartmoet zich in zijn vele hoopvolle dromen had voorgesteld. Warm nam hij iedere kans waar Gudruns hart te winnen. Hij vertelde haar over zijn mooie Normandië, over de trotse burcht op de rotsen bij de kust. Hij vertelde haar vol vuur over zijn land, de bevolking, de gewoonten en gebruiken. Hij vertrouwde haar toe, dat hij een vrouw zocht en hoe hij zich een leven met die vrouw voorstelde – als hij eenmaal koning zou zijn en het dan voor het zeggen had in het Normandische land.

Ten slotte, na een verblijf van enige weken, bekende hij haar zijn liefde. Hij greep haar hand en beloofde hartstochtelijk haar gelukkig te zullen maken.

Gudrun trok haar hand terug. ‘Nimmer zal mijn vader je mijn hand schenken,’ zei ze zacht.

‘Ik wil eerst jouw antwoord weten,’ betoogde Hartmoet. ‘Later zal ik met je vader spreken. Gudrun, ik hou van je. Nu ik je gezien heb, je heb leren kennen en ben gaan liefhebben moet je mijn vrouw worden!’ Gudrun glimlachte. Mannen spraken die woorden zo overhaast. Voorzichtig trachtte ze Hartmoet tot andere gedachten te brengen. Ze zei hem dat zonder toestemming van haar vader een huwelijk onmogelijk zou zijn. Maar Hartmoet liet zich niet afwijzen. Toen besloot Gudrun hem de waarheid te bekennen. Ze moest het hem zeggen.

‘Luister, Hartmoet,’ zei ze zacht. ‘Ik heb een ander reeds mijn hart geschonken. Hij komt mij weldra halen. Voor hem en alléén voor hem zal ik de wil van mijn ouders trotseren. Dring dus niet verder aan op een huwelijk. Wanneer je werkelijk mijn geluk zoekt, laat mij dan gaan...!’ Hartmoet keek haar aan. Begreep Gudrun dan niet, hoe enorm veel zij voor hem betekende? Hij wilde haar niet loslaten. Hij gunde haar niet aan een ander. In gedachten verzonken knikte hij. Maar diep in zijn binnenste rijpte een plan. Hij zou teruggaan naar Normandië. Daar zou hij een sterk leger uitrusten. Met een flinke vloot zou hij naar het Deense hof zeilen. En dan...? Indien het waar was, dat Siegfried van Moorland op wraak zon;

zo het waar was dat Herwig van Seeland voor Gudrun ging strijden, dan zou hij, Hartmoet, zijn kans kunnen grijpen...

Hij dacht aan het oude Bretonse spreekwoord: als twee honden vechten om een been, loopt de derde ermee heen! Zijn besluit stond vast: Gudrun moest de zijne worden...!

Siegfried van Moorland was groot, sterk en moedig, maar hij had als ieder mens zijn kwetsbare plekken. Met voldoening had Hartmoet dat vastgesteld. Siegfried was te treffen in zijn trots, zijn drift, zijn hoge eigendunk.

‘De jonge vorst, Herwig van Seeland, zal Gudrun tot vrouw krijgen,’ zei Hartmoet bedachtzaam. Hij dronk van zijn bier en staarde in het vuur. ‘Dat Hettel jou, Siegfried, heeft versmaad voor Herwig en zijn geringe macht, gaat mijn verstand te boven!’

Hij had de juiste toon getroffen, de juiste snaar geraakt. Driftig sprong Siegfried van Moorland op. Hij begon opgewonden door het vertrek heen en weer te lopen. ‘Herwig?’ riep hij uit. ‘Herwig, uit Seeland?’

Hartmoet knikte. ‘Er wordt beweerd dat jij hem Gudrun niet zou durven betwisten. Hij schijnt een geducht strijder te zijn!’

Siegfried vloekte. Hadden de Hegelingen zijn kracht onderschat? In gedachten hoorde hij opnieuw de vernederende woorden die koning Hettel hem had toegevoegd. ‘Hij heeft zich vergist in Siegfried van Moorland,’ mompelde hij. ‘Ik zal hem tonen wie ik ben. Ik roep mijn strijders op, rust een leger uit. Ik zal ze tonen wie ik ben!’ Hij schopte naar zijn hond, die hem voor de voeten kwam. Jankend vloog het dier in een hoek.

‘Luister,’ zei Hartmoet, ‘indien jij je wilt wreken en Gudrun veroveren, zal ik je een plan aan de hand doen...’

Siegfried van Moorland luisterde toe, terwijl Hartmoet zijn plan ontvouwde. Hij knikte en knikte nog eens. Bij de goden! De Seelanders en de Hegelingen zouden merken wie ze voor zich hadden...

‘Lieve Hartmoet, je hebt wijs gehandeld,’ zei Gerlind, toen Hartmoet haar verslag had uitgebracht over zijn reis. Wilde haat koes-

terde zij jegens de hooghartige Hegelingen. Ze keek Hartmoet aan, knikte hem toe. ‘Het was wijs en verstandig naar Siegfried van Moorland te gaan!’ Siegfried zou Herwig bestrijden. Indien de goden haar gebeden verhoorden zou koning Hettel met zijn leger Herwig te hulp snellen. Hij zou gevolg geven aan de smeekbeden van zijn dochter. En dan was Gudrun een gemakkelijke prooi. Gudrun! Gerlind haatte haar reeds, omdat zij Hartmoet had afgewezen. Maar haar wraak zou zoet zijn, nadat Hartmoet haar naar het Normandische hof had ontvoerd... Een sluw, wreed lachje omspeelde Gerlinds lippen, toen ze bedacht dat ze Gudrun weldra in haar macht zou hebben. En dan zou zij die Deense wel eens haar trots afleren.

‘Zou vader voor dit doel zijn leger willen verzamelen?’ vroeg Hartmoet ongerust. Zijn vader had zich nimmer een voorstander getoond van zijn pogen, Gudrun voor zich te winnen.

‘Wees niet bevreesd,’ zei Gerlind. ‘Ik zal maken dat hij je vergezelt naar het Deense hof...’

Dankbaar keek Hartmoet zijn moeder aan. ‘Ik wens Gudrun tot vrouw!’ zei hij met klem.

‘Ze zal de jouwe worden!’ verzekerde Gerlind. Ze lachte zacht en heimelijk...